

ня, який призвів до від'ємних показників приросту населення в Україні. Олександр Кіцера запропонував вислати цю книжку кожному депутату Верховної Ради, щоб ознайомилися з кількістю жертв, яких забрали нацистська та комуно-більшовицька окупації.

Значне місце у творчому доробку З. Служинської займають також такі дослідження, як „Мар'ян Панчишин — лицар милосердя і науки“ (1993), „Генеалогія українських родин“ (1996), „Покоління, якому не поталанило стати батьками“ (1998), „З історії цитогенетичних досліджень у Львові“ (2000), „З історії зародження медико-генетичних знань і першої поради в Галичині та генфонду українських популяцій“ (2000), „Видавнича діяльність УЛТ у Львові з 1999—2000 рр.“ (2001), „Безумству хоробрих співаємо пісню“ (2001), „Вплив екологічних і соціально-політичних факторів на генфонд популяції“ (2001), „Відлуння голодомору 1933 року“ (2003), „Друковане слово медиків“ (2003), „XV-та Міжнародна конференція з проблем СНІДу“ (2004), „Голод 1933 — геноцид ХХ століття“ (2004), „Вплив соціально-політичних факторів довкілля на генфонд популяцій“ (2005), „Демографічна революція“ (2006), „Генофонд і денационалізація“ (2006), „Зародження медичної генетики в Україні“ (2007), „Відродження генетики після лисенківського періоду“ (2008), „Товариство „Народна лікарня“ і український шпиталь імені Митрополита Шептицького“ (2010), „Різноманітність форм пізнання“ (2010), „Профілактично-освітня діяльність Українського гігієнічного товариства“ (2010), „Організація та діяльність підпільного Українського Червоного Хреста (1943—1950)“ (2010), „Табори для вояків УГА“ (2010).

За редакцією З. Служинської вийшли XVII і XVIII томи „Лікарського збірника“ (2009 і 2010). Лікарська комісія НТШ за фінансування „Свободи“ видала серію поштівок під назвою „Лікарі

УПА — воїни без меча“, присвячену 100-річчю УЛТ. Автор тексту та підбірки світлин — Зиновія Служинська. Відновлена світла пам'ять тих, які віддали життя за незалежну Україну.

Зиновія Служинська — активний учасник усіх з'їздів Всеукраїнського лікарського товариства і Конгресів Світової федерації українських лікарських товариств.

Без Зиновії Олександрівни не обходиться жодна ініціатива благодійних вчинків. Зокрема, організувала допомогу Кіровоградській обласній медичній бібліотеці у вигляді книжок і часописів. У співпраці з доньками — канд. медичних наук Олександром Служинською і головним лікарем Центру профілактики і боротьби зі СНІДом Мар'яною Служинською — видала понад десять брошур і буклетів „Знати, щоб себе оберігати“, присвячених профілактиці СНІДу та хвороб, що передаються статевим шляхом. Разом із головою секції „Український родовід“ обласного Товариства „Просвіта“ Адріаною Огорчак доклала багато зусиль для залучення до генеалогічних досліджень науковців і аматорів Київської, Дніпропетровської, Харківської, Донецької, Закарпатської, Полтавської та інших областей.

Зиновія Служинська — неповторна постать наукового і товариського життя, яскравий приклад обдарованого українського науковця, відомого в Україні і поза її межами. Їй притаманна феноменальна ерудиція, багатогранність таланту, сучасне наукове мислення, невтомна праця для добра людини і нації. Зиновія Олександрівна продовжує активно працювати на зміцнення авторитету української медичної науки й майбутнє України.

З нагоди 75-річчя бажаємо шановній Зиновії Олександрівні здоров'я, творчої наснаги і ще багато років плідної праці на користь української науки.

*Президія НТШ,
Лікарська комісія НТШ*

1998 р. з нагоди 125-річчя НТШ у відродженому Товаристві у Львові відновлено традицію обрання закордонних дійсних членів. Одним із шести знаних науковців з-поза меж України, що увійшли до нового корпусу іноземних членів НТШ, став сербський історик, член Сербської академії наук і довголітній член товариства Матиця Сербська (Матица Српска) — професор

Чедомир Попов, якому в 2011 р. виповнюється 75 років. Вчений приєднався до когорти українських та зарубіжних дійсних членів Товариства 22 жовтня 1998 р. на рекомендацію Історичної комісії Історично-філософської секції НТШ у Львові.

Чедомир Попов народився 15 березня 1936 року в с. Меленець, що у провінції Воеводина (нині — Республіка Сербія), у сім'ї учителів та службовців. Середню освіту здобув у школах рідного села Меленці та сусіднього Ковачиці, а згодом навчався у гімназії у м. Зренянина, яку закінчив 1954 р.

Того ж року вступив на нововідкритий філо-

софський факультет Університету в Новому Саді, де навчався на історичному відділенні. 1959 р. здобув диплом цього вишу.

1 лютого 1960 р. Чедомира Попова обирають асистентом кафедри загальної історії нових віків філософського факультету Новосадського університету. У 1959/1960 н. р. проходив стажування в університеті Страсбурга (Франція), що дало початок багаторічним науковим дослідженням ученого в галузі історії міжнародних відносин.

У червні 1970 р. Чедомир Попов здобув науковий ступінь доктора, захистивши дисертацію на тему „Сербсько-французькі міждержавні відносини з часу Франкфуртського миру 1871 р. до Берлінського конгресу 1878 р.“

Два роки поспіль був деканом філософського факультету та очолював його раду (1979—1981), а також впродовж чотирьох років обіймав посаду директора Інституту історії Воеводини (1970—1974). Ч. Попов — науковий консультант шести докторських дисертацій, член низки сербських та іноземних наукових асоціацій.

У Новосадському університеті вчений пропрацював усе своє життя, пройшовши всі щаблі викладацької кар'єри. 1 жовтня 2000 р. вийшов на заслужений відпочинок.

У підсумку науково-дослідної праці вченого — 13 монографій і приблизно 370 наукових

та публіцистичних праць (власних та у спів-авторстві), зокрема: „Др. Андрија Раденић, Из историје Србије и Војводине 1834—1914“ (Нови Сад, 1973), „Француска и Србија 1871—1878“ (Београд, 1974), „Од Версаја до Данцига“ (перше видання: Београд, 1976, друге — 1995), „Србија на путу ослобођења. Борба за политички преображај и државну независност 1868—1878“ (Београд, 1980), „Историја српског народа“ (Београд, 1981; 1983), „Војводина у народноослободилачком рату и социјалистичкој револуцији 1941—1945“ (Нови Сад, 1984), „Грађанска Европа 1770—1870“ (перша книга: „Основе европске историје XIX века“, друга — „Политичка историја Европе“. Нови Сад, 1989), „Европске грађанске револуције од XVIII до XX века. Покушај емпиријског уопштавања“ (Нови Сад, 1992), „Аутономија Војводине — српско питање“ (перше видання: Сремски Карловци, 1993, друге — 2000), „Политички фронтови Другог светског рата“ (Нови Сад, 1995), „Европска револуција и српски покрет 1848—1849“ (Београд; Нови Сад, 1997), „Полемика Јована Ристића и српских конзервативаца 1877. године“ (Београд, 1997), „О историји и историчарима“ (Сремски Карловци; Нови Сад, 1999), „Светозар Милетић, Сабрани списи, Књ. I, II/1, II/2, II/3, III“ (Београд, 1999—2001), „Светозар Милетић о српском питању“ (Нови Сад, 2001) та „Европа и српска револуције 1804—1815“ (Нови Сад, 2004).

Крім викладацької та наукової роботи, Чедомир Попов ще зі студентських років був активним культурно-громадським діячем. Під час навчання у вищі в Новому Саді він був актором в аматорському молодіжному театрі, а згодом очолював університетський академічний театр і був керівником драматичної художньої програми у місцевому театрі „Трибина младих“. З 1962 по 1965 р. молодий вчений керував радою з питань культури при міській раді Нового Саду.

У липні цього року виповнюється 75 років видатному історикові українського театру, дійсному членові НТШ, академіку Ростиславові Ярославовичу Пилипчуку.

Постать нашого Ювіляра широко відома. Він — один із небагатьох українських дослідників історії національного театру — після Дмитра Антоновича, Петра Рудіна, Олександра Кисіля, а в

Галичині — після Івана Франка, Михайла Возняка, Степана Чарнецького та Григора Лужницького, який свою наукову діяльність оснував на джерелознавчих матеріалах. Саме ця риса, — доведене, можливо, до крайнього педантизму ставлення до наукових фактів, яскраво вирізняє його з-посеред інших сучасних театрознавців. Його дослідницька діяльність гідна слугувати прикладом для наслідування молодій генерації науковців незалежної України.

Завжди зосереджений, уважний до співрозмовника, принциповий у зауваженнях, а водночас щедрий на набуту ним інформацію, а поряд завж-

важливою сторінкою в науковій біографії Ч. Попова є його діяльність в історичному науковому товаристві сербського народу, яке мало і має давні і тісні зв'язки з НТШ у Львові — Матиці Сербській. З 1969 р. Попов — незмінний член Президії цієї найстарішої культурно-просвітницької інституції сербського народу, з 1970 р. — головний редактор „Історичного збірника“ Матиці Сербської. Від 1981 до 1991 р. вчений обіймав посаду керівника „Рукописного відділу“, а з 1991 по 1999 р. був заступником голови Товариства. З 2008 р. — голова Матиці Сербської (м. Новий Сад).

26—31 травня 1998 р. делегація НТШ у складі голови Олега Романіва та наукового секретаря Олега Купчинського відвідувала Матицю Сербську і провела зустрічі з її президентом Божком Поповичем, заступником Божидаром Ковачеком, секретарем Драганом Станичем та академіком Чедомиром Поповим.

Вчений також активно співпрацює з іншими культурно-громадськими та науковими інституціями Сербії. Він обіймав посаду голови „Самоврядної наукової асоціації“ провінції Воєводина, з 1985 по 1989 р. працював головним редактором журналу „Југословенски историјски часопис“, у 1994—2002 рр. був членом Президії та Виконавчої ради Сербської академії наук (САНУ) й одночасно очолював філію САНУ в Новому Саді. Професор Попов втілює в життя низку вагомих видавничих проєктів, зокрема, понад 10 років очолював редколегію видання „Српски биографски речник“, який видається під егідою „Матиці Сербської“, а також керує робочою групою з видання „Азбучника“ Енциклопедії Сербії, який видає САНУ.

НТШ у Львові вітає ювіляра і бажає йому міцного здоров'я та довголіття на благо розвитку і зміцнення українсько-сербських наукових зв'язків!

Юрій КОВАЛІВ

ди готовий до наукового редагування поданої йому статті чи розвідки, кандидатської дисертації чи монографії, Ростислав Пилипчук вражає своєю невичерпною працездатністю. Люди, які вибрали з ним співпрацю, мимоволі збагачуються також його високими естетичними та етичними засадами в науці, осердям яких є віддане служіння українським театрознавчим дослідженням.

Вражає глибина його наукових праць. Досить лише переглянути бібліографічний покажчик, виданий ще до 60-ліття Ростислава Пилипчука, щоб усвідомити всю вагу його наукового доробку. Тут — понад 1000 позицій! Глибоко проникаючи у пласти української театральної історії, учений розробляє водночас важливі проблеми міжнародних стосунків: українсько-грузинських, українсько-польських, українсько-російських. Плекаємо надію, що до 75-ліття вчений подарує нам нове, вагомо доповнене, видання покажчика своїх наукових праць.

Блискуче знання усіх напрацювань національної і зарубіжної науки у гуманітарній сфері, глибока пошана до інших вчених, а водночас подиву гідна — така корисна для справжнього науковця — недовіра до досліджень попередників, — ось кілька штрихів до окреслення наукового стилю і вагомості публікацій ювіляра. У його доробку — низка наукових відкриттів, розвінчувань псевдосенсацій та спростувань „загальновідомих фактів“. Наприклад,